

Budgetändring / Tilläggsanslag för stadens andel av finansieringen av arbetslöshetsförmåner 2026 / Näringsliv och stadsutveckling

Stadsstyrelsen 05.10.2026 § 372

Beredning

Utvecklingsdirektör Jonne Sandberg och sysselsättningsdirektör Perttu Kellomäki

I Karleby stads budget för 2026 har reserverats 5 100 000 euro för stadens andel av finansieringen av arbetslöshetsförmåner.

I januari-augusti var utfallet sammanlagt 3 921 072 euro, dvs. i medeltal cirka 490 000 euro per månad. På basis av den tillgängliga kalkylen är prognosen för de totala utgifterna år 2026 5 900 000 euro. Prognosen överskrider det anslag som reserverats i budgeten med 800 000 euro. Kalkylen baserar sig på stadens prognos av kostnadsutvecklingen under slutet av 2026 enligt vilken de månatliga utgifterna för arbetslöshetsförmånerna är cirka 500 000 euro per månad.

En viktig orsak till att anslaget överskrids är att arbetslösheten och särskilt långtidsarbetslösheten har utvecklats sämre än vad som uppskattades när budgeten utarbetades. Även om man kan se en gradvis återhämtning i ekonomin är den ekonomiska tillväxtens verkningar ännu inte i motsvarande mån synlig som en minskning av arbetslösheten. Enligt den prognos som Finlands Bank publicerat i juni 2026 stärks den ekonomiska tillväxten småningom, men situationen på arbetsmarknaden är fortsatt svår och arbetslösheten uppskattas minska endast småningom i och med att ekonomin återhämtar sig. När budgeten utarbetades visste man inte om det fel i FPA:s statistiktjänst som uppdagades i slutet av 2025. FPA fakturerade för lite av kommunerna under början av 2025, vilket ledde till en snedvridning i utarbetandet av budgeten och gav en oriktig bild av ökningen av arbetslöshetsförmånsutgifterna.

Sysselsättningssituationen i Mellersta Österbotten har inte utvecklats i positiv riktning under 2026 beträffande långtidsarbetslösa. I slutet av augusti 2026 var antalet långtidsarbetslösa personer i landskapet 1025, dvs. 8,0 procent större än året innan. Samtidigt har det totala antalet arbetslösa arbetssökande ökat med 185 personer, dvs. 5,9 procent, jämfört med året innan. I Karleby var andelen arbetslösa arbetssökande i juli 8,9 procent av arbetskraften.

Ökningen av antalet långtidsarbetslösa påverkar stadens utgifter särskilt kraftigt i och med att kommunens finansieringsansvar gällande sysselsättningsförmåner ökar när arbetslösheten drar ut på tiden. Även om en del av de arbetslösa skulle sysselsättas som en följd av ekonomins återhämtning tar långtidsarbetslösas övergång till arbetsmarknaden ofta längre tid. Sysselsättningen kan försvåras till exempel av glapp mellan kompetensen och lediga arbetsplatser,

sänkt arbets- och funktionsförmåga samt de långtidsarbetslösa individuella servicebehov.

Dessutom har antalet nya lediga arbetsplatser utvecklats svagt. I Mellersta Österbotten fanns i augusti 2026 sammanlagt 147 st nya lediga arbetsplatser, dvs. 48 färre än ett år tidigare. Detta gör att arbetslösa övergång till den öppna arbetsmarknaden tar längre tid och upprätthåller stadens finansieringsansvar för sysselsättningsförmåner.

Således påverkas nivån på stadens betalningsandel samtidigt av följande:

- en ökning av antalet arbetslösa arbetssökande
- en ökning av antalet långtidsarbetslösa
- det faktum att arbetslöshetsperioderna blir längre
- det faktum att antalet lediga arbetsplatser är litet
- den ekonomiska tillväxten påverkar efterfrågan på arbetskraft långsamt
- de många olika servicebehoven beträffande långtidsarbetslösa samt den tid sysselsättningen tar i anspråk.

Sysselsättningsnämnden har under år 2026 vidtagit flera åtgärder i syfte att stävja de kostnader som föranleds av Karleby stads sysselsättningsförmåner. Åtgärderna har riktats särskilt till att effektivisera serviceprocesserna för långtidsarbetslösa, utnyttjande av lönesubventionerad sysselsättning och arbetsprövning, stärkande av arbetsgivarsamarbetet samt upphandling av arbetskraftsutbildningar. Därtill har branschövergripande samarbete utvecklats i TYM-nätverket och service riktats till klienter vilkas långvariga arbetslöshet medför betydande kostnader för staden. Oavsett åtgärderna har den strukturella arbetslösheten och ökningen av antalet klienter som är svåra att sysselsätta hållit kostnaderna av arbetslöshetsförmånerna på en högre nivå än förutsett.

Det är fråga om en utgift för staden som bestäms på lagstadgat sätt. Staden kan påverka utvecklingen hos utgiften genom service som främjar sysselsättningen, arbetsgivarsamarbete och åtgärder som riktas till långtidsarbetslösa, men utgiftens totala belopp kan inte helt behärskas på kort sikt. De ekonomiska verkningarna av sysselsättningstjänsters åtgärder realiseras ofta med fördröjning, eftersom stadens finansieringsansvar minskar först när en arbetslös går över till arbetslivet eller annars inte längre omfattas av finansieringsansvaret.

På basis av utfallet år 2026 och prognosen för återstoden av året kommer det anslag som reserverats i budgeten inte att räcka till. Därför föreslås ett tilläggsanslag på 800 000 euro för stadens andel av finanseringen av arbetslöshetsförmånerna. Efter tilläggsanslaget finns det för ändamålet sammanlagt 5 900 000 euro till förfogande år 2026. Tilläggsanslaget till kommunens finansieringsanslag riktas till kostnadsstället för näringsliv och stadsutveckling. Det föreslagna behovet att tilläggsanslag kan inte täckas ur budgeten för näringsliv och stadsutveckling eller andra av staden budgetanslag, därför

försvagar tilläggsanslaget stadens resultat med motsvarande summa.

Denna budgetändring ökar inte stadens upplåningsbemyndigande i budgeten för 2026.

Stadsdirektören

Stadsstyrelsen beslutar föreslå stadsfullmäktige att fullmäktige

- 1 beviljar ett tilläggsanslag på 800 000 euro i budgeten för 2026 till ansvarsområdet näringsliv och stadsutveckling för finansiering av stadens andel av arbetslöshetsförmånerna
- 2 beslutar försvaga stadens resultat med motsvarande summa.

Beslut

Stadsstyrelsen godkände beslutsförslaget.

Stadsfullmäktige 19.10.2026

98/02.02.00/2026

Stadsstyrelsen

Stadsfullmäktige beslutar

- 1 bevilja ett tilläggsanslag på 800 000 euro i budgeten för 2026 till ansvarsområdet näringsliv och stadsutveckling för finansiering av stadens andel av arbetslöshetsförmånerna
- 2 försvaga stadens resultat med motsvarande summa.

Beslut